

Tina Storbjörk
Verksamhetsstrateg
Tel. 0470-410 00

Nämnden för arbete och välfärd

Beslut om Växjöloftet Vuxenutbildning- Auktorisationsmodell med resultatbaserad ersättning

Förslag till beslut

Nämnden för arbete och välfärd beslutar att införa auktorisationsmodell med resultatbaserad ersättning, kallat *Växjöloftet vuxenutbildning*, enligt följande förutsättningar:

1. Att införa auktorisationsmodell för vuxenutbildning i Växjö kommun, vilket innebär att alla anordnare som uppfyller fastställda kvalitetskrav får bedriva utbildning inom:
 - Utbildning i svenska för invandrare
 - Samtliga kurser på grundläggande nivå
 - Samtliga kurser på gymnasial nivå
2. Att Särskild utbildning för vuxna bedrivs i egen regi.
3. Att utbildning i svenska för invandrare, distansutbildning och yrkesutbildningar bedrivs av utbildningsföretag, ej i egen regi.
4. Att samtliga kurser på grundläggande nivå och teoretiska kurser på gymnasial nivå kan erbjudas av både utbildningsföretag och kommunen.
5. Att kommunen som huvudman ansvarar för:
 - antagning, betygshantering och systematiskt kvalitetsarbete
 - studie- och yrkesvägledning
 - specialpedagogiska insatser
 - verksamhetsutveckling
6. Att införa en resultatbaserad ersättningsmodell som utgår från pris per deltagartimme på utbildning i svenska för invandrare och per verksamhetspoäng för kurser på grundläggande och gymnasial nivå. Samt att utbetalningen delas i en grundersättning (80 %) samt en resultatbaserad ersättning (20 %) när eleven har uppnått godkänt betyg (A-E).
7. Att införa bonussystem för utbildningsanordnare som anordnar yrkesutbildning på gymnasienivå. Bonus utgår när eleven går vidare till arbete inom utbildningsområdet inom 2 månader efter avslutad utbildning och med minst 4 månaders varaktighet.

Bakgrund

Enligt tidigare beslut i nämnden för Arbete och välfärd fick förvaltningen i uppdrag att se över vilka verksamheter som lämpar sig för ökad valfrihet avseende kundval och etablering. Förvaltningen konstaterade att utbildning i svenska för invandrare och kommunal vuxenutbildning är en sådan verksamhet och beslutade att utreda förutsättningarna för en öppen vuxenutbildning med möjligheter för flera utbildningsföretag att etablera sig i Växjö.

SWECO fick uppdraget att genomföra utredningen vilken bifogas. Resultatet presenterades för nämnden i december 2015. Samtidigt presenterades hur förvaltningen avsåg att gå vidare för att införa en modell som kan vara tillämplig i Växjö kommun. En arbetsgrupp har arbetat fram ett förslag utifrån benchmarking av 10 kommuner, studiebesök och förvaltningens erfarenheter av vuxenutbildning och arbetsmarknad. Arbetsgruppen har utifrån olika frågeställningar via telefon och studiebesök fått exempel på hur man löst olika centrala frågor i följande kommuner; Nacka, Sollentuna, Helsingborg, Halmstad, Västerås, Kungsbacka, Eskilstuna, Östersund, Karlstad och Sundsvall/Timrå.

Ett förslag presenterades för nämnden i april 2016 varvid nämnden beslutade att skicka ut förslaget på remiss. Remissen skickades till fackliga organisationer, utbildningsanordnare och myndigheter, totalt inkom 12 svar. Några av svaren består av allmänna synpunkter samt ibland råd till hur man utformar villkor och kravspecifikationer. Alla har inte heller besvarat eller haft synpunkter på alla delar i tjänsteskrivelsen. Remissvaren bifogas.

Arbetsgruppen har även kontaktat de tio kommuner som ingick i vårens benchmarking för att få en bild av om deras arbetssätt förändrats under året samt om man dragit några nya slutsatser. Kungsbacka, Halmstad, Östersund, Sollentuna, Karlstad, Eskilstuna och Sundsvall-Timrå har upphandlingsmodell. Västerås har tjänstekoncession. Nacka har auktorisationsmodell. Inga kommuner ovan har bytt modell sedan förra undersökningen.

Helsingborg är den enda kommunen som gjort vissa ändringar. De använder just nu upphandlingsmodell inom SFI och svenska som andra språk, men angav vid uppföljningstillfället att de kommer gå tillbaka till auktorisation när det finns lagstöd för det. När det gäller gymnasiekurser är det ingen ändring utan där har upphandling gällt i flera år.

Förvaltningens bedömning

I grundskrivelsen och som underlag till remissomgången presenterades åtta olika beslutspunkter. Förvaltningen presenterar här sitt resonemang som ligger till grund för förslaget till beslut. I några fall har arbetsgruppen förändrat det ursprungliga förslaget, detta är gjort främst utifrån remissvaren.

Även en sammanfattning av remittenternas svar presenteras under varje punkt.

1. *Att införa auktorisationsmodell för vuxenutbildning i Växjö kommun, vilket innebär att alla anordnare som uppfyller fastställda kvalitetskrav får bedriva utbildning inom:*
 - *Utbildning i svenska för invandrare*
 - *Samtliga kurser på grundläggande nivå*
 - *Samtliga kurser på gymnasial nivå*

Förvaltningens resonemang

Enligt förvaltningens definition innebär auktorisationsmodell och öppen vuxenutbildning att den som söker kommunal vuxenutbildning antas utifrån en bedömning av individens och arbetsmarknadens behov samt att den sökande själv väljer utbildare och studiealternativ (distans, på-plats, flex) utifrån aktuellt utbud. Auktorisationsmodell och öppen vuxenutbildning ökar individens valfrihet och stärker medborgarnas möjligheter att vidareutbilda sig. Individens har möjlighet att välja utbildnings- och studieform utifrån sina individuella förutsättningar.

Lagen om offentlig upphandling (LOU) gäller för vuxenutbildning och styr hur upphandling ska göras. Lagen om valfrihet (LOV) är ej tillämplig för vuxenutbildning. Ett förfarande med ansökan om att bli godkänd anordnare saknar uttryckligt lagstöd i svensk lagstiftning. Många kommuner har olika former av kundvalssystem där flera utbildare kan bli aktuella genom att de uppfyller kommunens krav avseende kvalitet och genomförande. Kommunen har i de fallen även fastställt priset för respektive utbildning. Utbildningsföretaget vet alltså från början vilket pris som gäller samt hur de ska utföra uppdraget för att bli godkänd som leverantör.

Kommunjuristen har lämnat ett första remissvar där rekommendationen är att använda sig av LOU. Kommunjuristen har sedan inkommit med ett förnyat utlåtande baserat på en dom i EU-domstolen i somras. Kommunjuristens bedömning är att det föreslagna upplägget med att teckna avtal/kontrakt med alla leverantörer baserat på uppställda kvalitetskrav utan tillämpning av LOU är förenligt med gällande rätt, och detta trots att upplägget saknar uttryckligt lagstöd. Förutsättningen är att annonsering görs på ett sådant sätt att leverantörer får kännedom om och möjlighet att kvalificera sig, samt att det är tydligt under vilken tidsperiod systemet ska tillämpas.

Kommunjuristen framhåller, baserat på EU-domstolens uttalande att följande grundläggande villkor måste uppställas: (i) under vilken tidsperiod systemet ska tillämpas, (ii) annonsering så att systemet görs allmänt känt för leverantörer, (iii) avtalen ska vara helt identiska, (iv) myndigheten får inte påverka valet av leverantör, (v) avtal ska kunna tecknas under hela den tid systemet ska tillämpas och (vi) systemet måste vara icke-diskriminerande och proportionerligt.

Förvaltningens rekommendation är att utbildningsföretag inbjuds via adekvat annonsering att erbjuda utbildning i svenska för invandrare och kommunal vuxenutbildning till medborgare i kommunen. På gymnasial nivå anger huvudmannen inom vilka områden som utbildningsinsatser är aktuella, utifrån arbetsmarknadens behov. Genom att utgå från gymnasieskolans programstruktur med nationella kurser kan kommunen få till stånd en bredd och en variation i utbudet.

Förvaltningen har förändrat det ursprungliga förslaget, och nu lagt till även grundläggande kurser som en del i auktorisationsmodellen. Förvaltningen föreslår att både utbildningsföretag och kommunen ska kunna anordna grundläggande kurser. Förslaget baseras på flera remittenters svar, och argumentet är att det möjliggör för en aktör att erbjuda en sammanhållen studieväg för individen.

Kommunen bör som huvudman fortsatt ha kontroll på vilka utbildningar som ska prioriteras utifrån arbetsmarknadens och individens behov. Detta är betydelsefullt inte minst utifrån ett ekonomiskt perspektiv. Risken kan annars bli att utbildare skapar ”billiga” och populära utbildningar vilket på sikt skapar överetablering inom yrkesområden med en begränsad arbetsmarknad. Ett exempel i detta resonemang är barnskötarutbildning där det just nu finns en efterfrågan men där arbetsgivaren på sikt vill höja utbildningsnivån till att enbart anställa förskollärare – 140 personer sökte till 20 platser!

Antagningen till kommunal vuxenutbildning regleras genom Skollagen (2010:800) samt Förordning om vuxenutbildning (SFS2011:1108). Grunden är att den som fått minst av utbildning tidigare ska ha störst möjlighet till antagning. Genom olika nationella satsningar (Yrkesvux, Komvux, Lärlingsutbildning för vuxna, Trainee, Utbildningskontrakt, Yrkesförare) kan även de med till exempel tidigare gymnasieutbildning beredas plats. I Växjö kommun har i princip alla behöriga sökande kunnat antas till utbildning under de senaste åren, detta gäller både teoretisk och yrkesinriktad utbildning. I händelse av att det inte finns tillräckligt antal

tillgängliga utbildningsplatser hos anordnare inom en viss utbildning bör prioritering göras utifrån styrdokument.

En öppen vuxenutbildning kan innebära ökade kostnader för kommunen. Förvaltningens bedömning är att det finns en risk att kostnaderna ökar särskilt inom omvårdnadsutbildning, där i dagsläget inte alla sökande kunnat antas.

Remittenternas synpunkter

Majoriteten av remissvaren instämmer i förslaget eller är neutrala. Utbildningsföretagen almega och AlphaCE uttrycker också att kundval är en framgångsfaktor för kommunen. Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund avvisar förslaget i sin helhet och anser att svenska för invandrare, svenska som andra språk och teoretiska kurser på gymnasienivå ska genomföras helt i egen regi.

Kommunjuristen är i sitt första remissvar kritisk till att Arbete och välfärd skulle använda sig av något annat system än det som det finns lagstöd för i LOU. Kommunjuristen har sedan inkommit med ett förnyat utlåtande baserat på en dom i EU-domstolen i somras. I det förnyade utlåtandet menar kommunjuristen att det föreslagna systemet är möjligt under vissa förutsättningar.

Arbetsförmedlingen uttalar sig inte om lagligheten men ger rekommendationer utifrån sin erfarenhet av att arbeta med LOV. Arbetsförmedlingen påpekar betydelsen av att säkerställa kvaliteten genom kontinuerliga leverantörsuppföljningar och tydlighet kring vad som avses med resultat.

Övriga remittenter påpekar betydelsen av tydliga villkor, kvalitetskrav och uppföljningsrutiner. De fackliga organisationerna är kritiska till att använda sig av något annat än LOU. De båda lärarförbunden anser att det är stötande med uppenbart lagtrots.

2. Att Särskild utbildning för vuxna bedrivs i egen regi.

Förvaltningens resonemang

Särskild utbildning för vuxna (Lärvux) vänder sig till personer med svag ställning i samhället. Sweco föreslår i sin utredning att kommunens egen regi har ett fortsatt ansvar för de grupper som har en mer omfattande problematik. Förvaltningens bedömning är att Särskild utbildning för vuxna även fortsättningsvis bör bedrivs helt i kommunal regi.

Förvaltningens tidigare förslag var att även grundläggande kurser skulle bedrivas enbart i egen regi. Detta har förändrats baserat på remittenternas synpunkter, baserat på möjligheten att kunna erbjuda en sammanhållen studieväg för individen.

Remittenternas synpunkter

Beträffande Särskild utbildning för vuxna anser remittenterna att det bör kvarstå i kommunal regi alternativt uttrycker ingen åsikt. Flera remittenter ansåg att utbildningsanordnare skulle ges möjlighet att erbjuda även grundläggande kurser. Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund instämmer i förvaltningens tidigare förslag att bibehålla Särskild utbildning för vuxna och grundläggande vux i egen regi.

3. *Att utbildning i svenska för invandrare, distansutbildning och yrkesutbildningar bedrivs av utbildningsföretag, ej i egen regi.*
4. *Att samtliga kurser på grundläggande nivå och teoretiska kurser på gymnasial nivå erbjuds av både utbildningsföretag och kommunen.*

Dessa två punkter ”hänger ihop” och vi har valt att sammanfatta förvaltningens resonemang och remittenternas svar.

Förvaltningens resonemang

Utbildning i svenska för invandrare, distansutbildning och yrkesutbildningar genomförs idag enbart av externa utbildningsföretag. Förvaltningens bedömning är att dessa utbildningar även fortsättningsvis ska bedrivas av utbildningsföretag. Det är inte resurseffektivt att bygga upp en distansutbildning i kommunal regi. När det gäller yrkesutbildningar innebär privata anordnare att kommunen får ett bredare och mer flexibelt utbud.

Idag genomförs all svenska som andraspråk på grundläggande nivå i egen regi. Flera utbildningsföretag erbjuder både utbildning i svenska för invandrare och yrkesutbildning på gymnasienivå. Genom att utbildningsföretagen kan erbjuda samtliga kurser på grundläggande nivå kan vi skapa en enhetlig utbildningsväg från utbildning i svenska för invandrare till och med yrkesutbildning.

Inflödet till svenska som andraspråk förväntas öka och förvaltningen anser därför att det är motiverat att utbildningen finns både i kommunal regi och hos utbildningsföretag.

För att fortsätta utvecklingen av utbildningsinsatser i *hela* förvaltningen bör det fortsatt finnas en kärna av lärare som kan bedriva utbildning och handledning. Det innebär också att kommunen ansvarar för att det finns kontinuitet i ett antal kurser

som utgör såväl grundläggande nivå samt grundläggande och särskild behörighet på gymnasial nivå. Grundläggande vuxenutbildning, det vill säga grundskola för vuxna, är obligatoriskt för kommunen att erbjuda. Av den anledningen bör man tillförsäkra att det alltid finns en utbildare tillgänglig. Även möjligheten för kommunmedborgare att skaffa sig grundläggande och särskild behörighet för fortsatta studier kräver kontinuitet och viss möjlighet för huvudmannen att styra inriktning och upplägg. Kraven på kommunen beträffande möjligheten för kommunmedborgare att få tillgång till behörighetsgivande utbildning skärps i den lagrådsremiss som presenterades i juli 2016. Avsikten är att lagändringarna ska tillämpas från 1 januari 2017. En fast kärna av behöriga och legitimerade lärare möjliggör fortsatt utveckling av lärcentrum som erbjuder handledning och stöd till samtliga vuxenstudier genom Växjö kommun. I den benchmarking som genomfördes av arbetsgruppen framgick att av de tio kommuner gruppen studerade har samtliga utom två storstadskommuner (Nacka och Sollentuna) kvar kommunen som en aktör inom kommunal vuxenutbildning.

Kommunerna måste, enligt Skollagen, erbjuda grundläggande utbildning för personer som saknar sådan. Idag erbjuds engelska, matematik, svenska och samhällskunskap på grundskolenivå i kommunens regi, men tillströmningen av elever är liten, däremot är tillströmningen stor till svenska som andraspråk. Förvaltningens rekommendation är att samtliga kurser inom grundläggande vuxenutbildning bör bedrivas både av utbildningsanordnare och i kommunal regi. Enligt styrdokumentet ska även ett antal andra kurser finnas i utbudet, det gäller historia, geografi, religionskunskap, kemi, fysik, biologi samt hem- och konsumentkunskap – på dessa finns dock sällan någon efterfrågan.

Remittenternas synpunkter

I princip alla remittenter instämmer i att samtliga utbildningar ska kunna bedrivas av utbildningsföretag. Remittenterna hänvisar till det positiva med att erbjuda sammanhållna studiegångar, det vill säga att det finns en röd tråd från sfi och grundläggande kurser till gymnasienivå. I något remissvar påpekas behovet av det stora utvecklingsbehov som finns inom grundläggande vux och att det är ett skäl till att det bör ligga hos flera utbildare. Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet instämmer i att den röda tråden är viktig men anser att endast yrkeskurser på gymnasial nivå bör bedrivas externt, allt annat enbart i egen regi.

5. Att kommunen som huvudman ansvarar för:

- *antagning, betygshantering och systematiskt kvalitetsarbete*
- *studie- och yrkesvägledning*
- *specialpedagogiska insatser*
- *verksamhetsutveckling*

Förvaltningens resonemang

Enligt Skollagen (800:10) och Förordning om kommunal vuxenutbildning (2011:1108) kan kommunen, med bibehållet huvudmannaskap, uppdra åt andra att på entreprenad utföra utbildning åt kommunen. Växjö kommun är alltså fortsatt huvudman för kommunal vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare och särskild utbildning för vuxna.

Förvaltningens bedömning är att kommunen fortsatt ska ansvara för antagning, betygshantering och systematiskt kvalitetsarbete inklusive administration kring kurser, utbildare och studerande. I ett resultatbaserat ersättningssystem är utformning av resultatuppföljning central. Systematiskt kvalitetsarbete innefattar resultatuppföljning i form av betyg, avslut till arbete eller andra insatser, vidareutbildning samt kundnöjdhet. Kommunen ansvarar för resultatuppföljning av samtliga utbildare, och på sikt ska resultaten kunna redovisas i en jämförelsetjänst som underlag till elever vid val av anordnare. Resurser måste avsättas för utveckla och kvalitetssäkra uppföljningsarbetet både utifrån elevperspektiv och utifrån kommunens roll som huvudman. Idag finns väl utvecklade uppföljningsrutiner inom såväl utbildning i svenska för invandrare som kommunal vuxenutbildning på alla nivåer. Bland annat ingår att följa upp vad eleven gör sex månader efter avslutad yrkesutbildning. Även utvärderingsrutinerna på elevnivå fungerar mycket bra.

Central och neutral studie- och yrkesvägledning som arbetar med studerande inför studiestarten och under studietiden är ett kommunalt ansvar. I ett kundvalssystem krävs det att den sökande har relevant och god information om utbildningsutbudet och vilka studiealternativ som erbjuds samt god tillgång till studie- och yrkesvägledning. Enligt styrdokumentet ansvarar huvudmannen för att varje studerande har en individuell studieplan vilket kräver tillgång till professionell studie- och yrkesvägledning.

Många studerande som söker sig till vuxenutbildning har behov av specialpedagogiska insatser. För att skapa kontinuitet bör denna funktion finnas centralt hos huvudmannen. Särskild utbildning för vuxna ska även fortsättningsvis organiseras i kommunal regi vilket ger möjligheter att utveckla de specialpedagogiska insatserna genom att skapa ett specialpedagogiskt team. I Swecos utredning framkommer att kommunen även fortsättningsvis bör ta ett särskilt ansvar för grupper som har mer omfattande problematik.

Det är viktigt att säkerställa kontinuerlig verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete. En del är att arbeta för att samtliga utbildare har gemensam

syn på betyg och bedömning, således ett viktigt uppdrag för huvudmannen. Samsyn behövs även inom andra områden, exempelvis inom arbetslivsinriktad språkundervisning. Förvaltningen föreslår därför att kommunen fortsatt ansvarar för kompetensutveckling.

Remittenternas synpunkter

Samtliga remissvar instämmer i förslaget. Man ser fördelarna med att ha konkurrensneutral studie- och yrkesvägledning, information och marknadsföring. Nacka kommun och AlphaCE ser fördelarna med att kommunen svarar för viss kompetensutveckling för att på så sätt nå en samsyn till exempel när det gäller bedömning. Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund är tveksamma till hur kommunen ska kunna fortbilda och kompetensutveckla personal anställd av annan huvudman.

- 6. Att införa en resultatbaserad ersättningsmodell som utgår från pris per deltagartimme på utbildning i svenska för invandrare och per verksamhetspoäng för kurser på grundläggande och gymnasial nivå. Samt att utbetalningen delas i en grundersättning (80 %) samt en resultatbaserad ersättning (20 %) när eleven har uppnått godkänt betyg (A-E).*

Förvaltningens resonemang

Förvaltningens definition av en resultatbaserad ersättningsmodell innebär att konstruktionen av ersättningssystemet skapar incitament för att nå resultat i form av arbete, vidareutbildning eller godkända betyg.

Nuvarande ersättningssystem utgår från pris per deltagartimme på sfi alternativt per gymnasiepoäng på gymnasial utbildning vilket betyder att utbildningsföretaget får betalt utifrån elevens närvaro/prestationer. Därför är förslaget att hålla fast vid nuvarande ersättningssystem som grund. Utbildning i svenska för invandrare baseras ej på poäng, därför kan ersättning per poäng ej tillämpas inom denna utbildning. På utbildning i svenska för invandrare sker löpande uppföljning av progression, vilket innebär att även pris per deltagartimme utgår från resultat i form av progression. Inom samtliga utbildningar sker löpande uppföljning av progression, vilket innebär kontinuerlig uppföljning av resultat. På vilket sätt uppföljningar ska ske kommer att beskrivas tydligt i kvalitetskraven.

För att motivera utbildningsföretagen som erbjuder yrkesutbildning på gymnasienivå att arbeta ännu mer intensivt med att nå resultat kan man kombinera nuvarande system med procentutbetalning, genom att företaget får 80 % av priset/verksamhetspoäng under hela kurs tiden för grundläggande

och gymnasiala kurser. När eleven når målen för ett godkänt betyg (A-E) utbetalas resterande 20 %.

När det gäller utbildning i svenska för invandrare fastställs ett maximalt antal timmar per kurs (A,B,C,D). Utbildningsanordnaren får 80 % av priset/deltagartimme så länge man håller sig inom ramen för fastställd kurstid. När eleven når målen för ett godkänt betyg (A-E) utbetalas resterande 20 %. Om eleven behöver mer än fastställt antal timmar utbetalas fortsatt grundersättning enbart om det finns särskilda behov hos eleven. Beslut fattas av rektor (hos huvudmannen), och utbildningsanordnaren ska inkomma med underlag på vilka insatser som har gjorts för att eleven ska klara sin utbildning inom fastställt antal timmar.

Remittenternas synpunkter

Majoriteten av remittenterna instämmer i grunderna i förslaget. Flera påpekar betydelsen av att sätta ett relevant pris och att ha kontinuerlig uppföljning för att tillförsäkra att kommunen får det man beställt och det man betalar för. Några av remissvaren innehåller förslag på hur prismodellen kan utformas och hur betalningen kan organiseras för att skapa förutsättningar för att utbildningsresultatet får betydelse. Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund flaggar för att en resultatbaserad ersättningsmodell innebär risk för fusk och för betygsinflation.

- 7. Att införa bonussystem för utbildningsanordnare som anordnar yrkesutbildning på gymnasienivå. Bonus utgår när eleven går vidare till arbete inom utbildningsområdet inom 2 månader efter avslutad utbildning och med minst 4 månaders varaktighet.*

Förvaltningens resonemang

Ovanstående resultatbaserade ersättningssystem blir en form av bonussystem för sfi, grundläggande samt teoretiska kurser på gymnasienivå. Ersättning betalas ut när eleven får godkänt betyg (A-E), vilket skapar ytterligare incitament för utbildningsanordnaren att arbeta för att eleven uppnår godkänt betyg.

Förvaltningens bedömning, efter att ha tagit del av remittenternas svar, är att fördelen med ett bonussystem är att det skapar incitament för utbildningsanordnarna att arbeta för att elever går vidare till anställning inom utbildningsområdet. Nackdelar med ett bonussystem är att det finns risk att fel saker premieras. Det finns också en risk att bonus betalas ut för elever som hade ett arbete innan studierna påbörjades och som efter avslutad utbildning återgår till sin förra arbetsgivare. Det skulle i så fall innebära att utbildningsanordnaren får bonus trots att eleven hade arbete innan utbildningsinsatsen påbörjades.

Förvaltningen föreslår att bonussystem för utbildningsanordnare som anordnar yrkesutbildning. Bonus utbetalas till utbildningsanordnaren när en elev har fått ett arbete inom utbildningsområdet inom 3 månader efter avslutad utbildning och när individen har varit anställd på arbetsplatsen under 3 månader på heltid, alternativt på individens hela arbetsutbud. Nivå på bonus bör vara så hög att den motiverar utbildningsanordnaren att arbeta för att elever ska etablera sig på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. Utbildningsanordnare ansvarar för att lämna in underlag som styrker att deltagaren har avslutats till arbete inom angiven tid och med minst angiven varaktighet. Nivå på bonus bör fastställas av nämnden.

Remittenternas synpunkter

Flera remissvar framhåller det positiva med ett bonussystem. Man anser t ex att det stimulerar genomströmningstakten och resultaten. Dock är lärarnas fackliga organisationer mycket tveksamma till om godkänt betyg är rätt grund för bonus, man är orolig för att betygen i så fall kan sakna kunskapsäckning.

Centralt hos respektive remittent

AlphaCE

Ser kundval som en framgångsfaktor för att öka flexibilitet och kvalitet i utbildningar. Man uttrycker betydelsen av tydliga kvalitetskrav och ger förslag på kvalitetskrav och kvalitetsuppföljning som kommunen bör ställa. Avslutningsvis ser AlphaC fram emot att bli en del av Växjös utbildningsutbud.

Arbetsförmedlingen

Anser att förvaltningens förslag känns väl genomarbetat. Man uttalar sig inte om lagligheten men ger rekommendationer utifrån sin erfarenhet av att arbeta med LOV. Påpekar betydelsen av att säkerställa kvaliteten genom kontinuerliga leverantörsuppföljningar och tydlighet kring vad som avses med resultat.

Eductus

Eductus ser mycket positivt på förslaget om kundval oav vilka delar av utbildningarna som berörs. Man ser att det finns risker – både vad gäller huvudman och utbildningsföretag – men tror att medvetenhet om dem innebär att man kan undvika dem. Eductus vill ha en annan ersättningsmodell än en föreslagna som man anser bygger enbart på närvaro. Istället vill man bygga mer på elevaktiv tid i förhållande till progression.

Humanus Utbildning syd AB

Humanus är i huvudsak positiv till förslaget men tycker att förslaget måste kompletteras med tydligt regelverk kring genomförande med skälig ersättning

som möjliggör kvalitet i undervisningen. Ger även förslag på vad det bör finnas regler kring.

Kommunjuristen Växjö kommun

Kommunjuristen har lämnat ett första remissvar där rekommendationen är att använda sig av LOU. Kommunjuristen har sedan inkommit med ett förnyat utlåtande baserat på en dom i EU-domstolen i somras. Kommunjuristens bedömning är att det föreslagna upplägget med att teckna avtal/kontrakt med alla leverantörer baserat på uppställda kvalitetskrav utan tillämpning av LOU är förenligt med gällande rätt, och detta trots att upplägget saknar uttryckligt lagstöd. Förutsättningen är att annonsering görs på ett sådant sätt att leverantörer får kännedom om och möjlighet att kvalificera sig, samt att det är tydligt under vilken tidsperiod systemet ska tillämpas.

Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet

Lärarnas fackliga organisationer är mycket tveksamma till att berörd elevgrupp kan uppnå fördelar med ett elevpengsystem och avvisar förslaget i dess helhet. Man hänvisar också till att kommuner som provat modellen har lämnat den eftersom den upplevs som kostnadsineffektiv. Att frågå LOU innebär ett uppenbart lagstöd som upplevs som stötande. LR och Lärarförbundet anser att utbildning av vuxna är en central nyckelfaktor för integration och framgång för medborgare och att den därför anses alltför viktig för att läggas ut hos andra anordnare, den ska bedrivas i egen kommunal regi i sin helhet. Kärnverksamheten – de teoretiska ämnena – bör ges i kommunal regi medan yrkesutbildningar kan läggas ut.

Nacka kommun

Nacka har lämnat synpunkter genom ett mejl från rektor för vuxenutbildning i Nacka till NAV:s ordförande Oliver Rosengren. Till mejlet har det bifogats Kvalitetsrapport helår 2015 samt länk till Specifika auktorisationsvillkor för kommunal vuxenutbildning och sfi.

I mejlet framhålls vikten av att ställa höga krav på de anordnare som blir valbara för eleverna i vuxenutbildningen. Man tipsar om att arbeta med målstyrning, inte regelstyrning, samt att bygga goda relationer och förtroende till exempel genom gemensam kompetensutveckling.

Utbildningsföretagen almega

Utbildningsföretagen är övergripande mycket positiva till förvaltningens förslag. Kostnadseffektiviteten kan genom utbildningsföretagen öka och därmed vara en hjälp i den integrationsutmaning som hela Sverige står inför. Man anser att Växjöloftets nya vuxenutbildningsmodell kommer att bidra till minskat utanförskap och stärkt integration i kommunen.

VIS Vuxenutbildning i samverkan

VIS uppskattar att ges möjligheter att lämna synpunkter på Växjöloftet vuxenutbildning men anser sig inte kunna ta ställning enskilda kommuners val av upphandlingsmodell. Därför besvarar man inte remissen.

Vision

Vision svarar på förslaget utifrån hur det påverkar deras medlemmar. Man anser att de direkta konsekvenserna kommer att bli mer administration och ökat behov av vägledning till eleverna vilket kommer att kräva ökade resurser. Vision ställer även frågan vilka utbildare som kommer att engagera sig för elever med särskilda behov.

Växjö Fria Gymnasium (VFG)

VFG är positiv till att den föreslagna kundvalsmodellen ersätter LOU men anser också att utbildningsanordnaren förutom kommunens kvalitetskrav ska ha tillstånd från Skolinspektionen vad gäller betygsrättigheter. VFG hävdar att ett bonussystem – särskilt för gymnasiala yrkesutbildningar – kan vara en väg att arbeta vidare med.

Växjöloftets styrgrupp

Växjöloftets styrgrupp ställer sig i huvudsak bakom förslaget. Man framför en fråga avseende ersättningssystemet för sfi och funderar kring hur incitamentet för att lära sig snabbt och effektivt ser ut om ersättningen utgår per deltagartimme. Styrgruppen ser fördelar med att utbildaren får en del av ersättningen när kursen/utbildningen är klar.

Konsekvensanalys

En öppen vuxenutbildning kan innebära ökade kostnader för kommunen. Till exempel har Nacka kommun, som valt att bortse från urvalskriterierna, också valt att inte ha ett budgettak för sin kommunala vuxenutbildning. Även Kungsbacka har tidigare haft kundval och öppen vuxenutbildning men har frångått det då kostnaderna blev för stora. Förvaltningens bedömning är att det finns en risk att kostnaderna ökar särskilt inom omvårdnadsutbildning, där i dagsläget inte alla sökande kunnat antas.

Med flera aktörer och kundval kommer det bli svårare att planera och genomföra utbildningar för speciella insatser eller speciella grupper. Idag sker samarbete mellan utbildningsföretag, bransch, arbetsgivare och kommunens vuxenutbildning kring en specifik utbildning. Förvaltningen hyser farhågor att detta försvåras betydligt med en mångfald av utbildningsaktörer.

Man måste ha i åtanke att med fler aktörer och fler elever ökar kraven på kringfunktioner som till exempel ökad administration, ökat behov av studie- och yrkesvägledning samt även specialpedagogiska insatser i samband med utbildningsstarten. Nuvarande resurser täcker inte det behov som kan förväntas. Kraven ökar även på uppföljningsrutiner och utvärderingsarbete både från kommunen som huvudman som andra intressenter som exempelvis Skolverket och Skolinspektionen. Ekonomiska resurser att möjliggöra detta måste till.

Implementering och uppföljning

Förvaltningen föreslår följande tidplan:

- September 2016: Förvaltningen presenterar förslag utifrån inkomna remissvar.
- September 2016: Nämnden fattar beslut om Växjölöftet vuxenutbildning.
- Hösten 2016: Kvalitetskrav och uppföljningsrutiner tas fram. Riskbedömning genomförs.
- Våren 2017 Auktorisationsmodell annonseras. Nya avtal tecknas.
- Juli 2017: Start av Växjölöftet vuxenutbildning.

Beslutet skickas till

För åtgärd

Förvaltningen arbete och välfärd

För kännedom

Centrum för Vuxnas lärande

Per Sandberg
förvaltningschef

Elisabeth Wernersson Jonsson
avdelningschef